

TRẠI BÁCH HỢP 25

Năm nay Chi Nhánh tổ chức trại tại:

Ev. Luth. Freizeit und
Bildungsstätte Drangstedt.
Am Wurster Weg 1
27624 Geestland –
Drangstedt (Bremenhaven)

Thời gian từ 14:00 thứ Sáu
19.4. đến 12:00 thứ Hai
22.4.2019.

Mục đích cũng như những kỳ
trại trước, tạo dịp cho các em
gặp gỡ, kết thân, cùng ôn
chuyên môn qua trò chơi...
v.v....

Đáng tiếc các em Thanh
chuẩn bị thi Tú Tài cũng như
LĐ Hùng Vương, các
Trưởng vì phải thu xếp công
việc riêng nên LĐ đã tạm
ngưng sinh hoạt nên cũng
không tham dự được.

Ngoài LĐ Sào Nam, Hoa Lư và HĐTrN cùng Ban Chấp Hành CN, người
“lặn lội” tham dự trại xa nhất là Trưởng Đỗ hữu Phước, Nai chín chắn,
nguyên LĐT/LĐ Sào Nam và Chi nhánh Trưởng CN/Đức đã sang Mỹ lập
nghiệp hơn 16, 17 năm nay. Kế đến là Trưởng Vĩnh Đào và hai Trưởng
Mai quốc Tuấn+Huệ từ Pháp quốc.

Tổng cộng tham dự BH 25 có 79 trại sinh gồm Phụ huynh, HĐTrN, Thân
hữu, các em và Trưởng.

Trại sinh hoạt theo Ngành và mỗi Ngành tự soạn chương trình cho mình
ngoại trừ ngày Chủ Nhật sinh hoạt chung toàn trại. Một Banner với hình
Cổ Trưởng Trần văn Khắc, Sứ siêng năng, sáng lập viên HĐVN bên cạnh
các lá cờ ....

Tiểu trại Ấu do các Trưởng Thu Vân, Vân (Trí), Dũng-SN-, Ngọc Dung-HL-. Trưởng Phước, Nai cc, thỉnh thoảng cũng tiếp tay.

Tiểu trại Thiếu do các Trưởng Quang Hào, Quang Trí, Bá-SN-, Tr. Nai cc cũng đóng góp với các Tr. Ngành Thiếu.

Riêng bên Thanh không ngờ cũng có mười em vừa từ Thiếu lên vừa lần đầu đến với HĐ, nếu không bận thi Tú Tài chắc là bên Thanh sẽ đông hơn nữa. Tr. Quang Huy của LD/SN được giao phụ trách Tiểu trại Thanh.

Trại Bách Hợp 25 còn có một vài sinh hoạt “ngoại lệ”:

- 1- Giới thiệu tác phẩm mới của Tr. Vĩnh Đào
- 2- Tr. Vĩnh Đào trình bày về tình hình hiện nay của HĐVN trong nước và HĐTƯ/HĐVN
- 3- Tạm gọi là... Cùng Chia Cho Nhau..

Thời tiết trong những ngày trại thật lý tưởng: nắng ấm, khô ráo, không lạnh lắm....! Đất trại vừa đẹp vừa không gây trở ngại nào cho các sinh hoạt, thí dụ như trò chơi lớn...

Phải A một tiếng cho Trưởng Hải LĐ/HL, “chuyên gia tìm đất trại của CN” (Cũng được biết đất trại BH 26 sẽ...gần Hùng Vương hơn!).

Trại nào cũng có những ưu và khuyết điểm và cũng tùy theo nhận định mỗi người. Sau đây là nhận xét của chúng tôi và vì không thể tham dự hết các Tiểu trại cho nên chắc là nhiều thiếu sót:

ƯU.-

Các em Ấu, Thiếu được học hỏi chuyên môn HĐ nhiều hơn. Tự các em suy nghĩ tiết mục đóng góp vào chương trình Lửa trại sau khi được Trưởng phụ trách gợi ý. Rất cố gắng khi tham dự trò chơi lớn và dĩ nhiên các em nhanh chóng kết bạn, thân thiết với nhau.

Trưởng Quang Huy của SN đã góp sức hướng dẫn các em Thanh rất sinh động. Các em đã phỏng vấn các Trưởng và xin Ban quản trại 30 phút trình bày về dự án của mình. Trưởng cùng Phụ huynh, HĐTrN và thân hữu khá ngạc nhiên khi thấy các em treo “những biểu đồ” lên vách và sau đó thay nhau trình bày. Thì ra dự án của các em , với sự góp ý của Tr. Phụ trách, là trình bày ..chung chung về HĐ: Huy hiệu HĐTG, HĐVN, số tuổi, châm ngôn cùng ý nghĩa của mỗi Ngành, lời hứa và luật HĐ..Các em cố gắng trình bày ngắn gọn bằng tiếng Việt và sau đó bằng tiếng Đức... Đây là kết quả của việc các em tìm kiếm trong Google cũng như phỏng vấn các Trưởng...Các Thanh cũng được thay nhau phụ trách hướng dẫn nghi thức “cầu cơm” ....

Các em tham dự lửa trại thật ..náo nhiệt. Cách không xa nơi đốt lửa trại là một sân khấu nhỏ, các em khi thì diễn nơi lửa trại, khi thì chuyển sang sân khấu..thật rộn ràng. Các Thiếu đã được a..a...thật dài khi màn trình diễn trên sân khấu, một vũ khúc Đồng quê với áo dài, gặt lúa... , của các em vừa chấm dứt! Các anh chị Thanh thì với kịch câm Một HĐ tốt và một ngược lại để “khán giả..lựa chọn ai? “ cũng gây chú ý. Nơi lửa trại, các Ấu với màn diễn tả bằng động tác của “đề trại sinh suy đoán” cũng được tán thưởng không ít!

Một tiếng A lớn cho Ban Huynh Trưởng phụ trách Tiểu trại

Với sự góp sức của Phụ huynh, thân hữu, các Trường LĐ-SN đã phụ giúp việc ăn uống thật “gọn gàng, ngon và vừa đủ”, nghĩa là không bị... dư thực phẩm mua sắm. Được biết kỳ này chỉ dư... mấy hộp sữa! Các Trường cùng phụ huynh LĐ Sào Nam như Hùng Minh, Ngọc/Hùng, Dung, Dũng/Hương(lúa), Vân/Trí, ông xã (người Đức) Trường Thu Vân... v.v... cùng Ngọc Dung, Hiền Hòa... v.v... của LĐ Hoa Lư, chưa kể chị Huệ-Sơn Ca bên Pháp.

Khác với các lần trước, chủ đất trại có nước uống với giá phải chăng và tha hồ dùng cho nên Ban tổ chức không phải chạy đi mua..., nếu đất trại cho BH kế tiếp cũng như vậy thì thật... đỡ mệt!

Xin cảm ơn quý Phụ huynh, thân hữu và một tiếng A cho các Trường...

KHUYẾT.-

Trò chơi lớn có lẽ không nên kéo dài quá. “(hãy) Chấm dứt trò chơi khi các em còn thích thú...” Đó là lời khuyên mà Trường chúng ta đều biết. Không thể “chịu ý” cho các em thức quá khuya. Bình thường Thiếu chỉ nên đến 23.00; Thanh 00.00. Đừng quên hôm sau các em phải dậy... đúng giờ. Đêm cuối, Thiếu đến 00.00 và Thanh 01.00 là nhiều!

Có nên thực hiện lại việc: Trưởng sẽ “khám phòng” mỗi sáng, nhằm nhắc các em phải thu xếp chỗ ngủ gọn gàng trước khi rời phòng?

Lửa trại lần sau có lẽ nên chuẩn bị kỹ hơn!

NGOẠI LỆ.

GIỚI THIỆU TÁC PHẨM MỚI CỦA TRƯỞNG VĨNH ĐÀO.

Theo Trưởng Gà lôi trình bày, đây là lần thứ 3 CN tổ chức giới thiệu Tác phẩm mới của Tr. Vĩnh Đào.

Lần đầu là tác phẩm do một thân hữu, anh Trần Hoàn, dịch từ nguyên bản tiếng Pháp sang tiếng Đức và do CN phụ trách ấn loát, phát hành. Tác giả và Dịch giả tặng bản quyền cho CN. **Thư ngỏ gửi các bạn trẻ VN...muốn hỏi về nguồn cội...** Kế đến là **Hoa Huệ Bên hồ Leman** . Cả hai đều có nơi trang nhà CN. Và nay **Paris – Tùy bút mùa Hè**

Vì mới được Tác giả tặng chỉ khoảng hơn một giờ nên anh Gà chỉ tóm tắt, đại ý Tùy bút gồm 38 bài ngắn, dày 227 trang không kể bìa. Trong đó nhắc đến Paris có 20 quận, nhưng bà con người Việt mình ở Đức chắc là chỉ biết quận 13 vì nơi đó có các cửa hàng bán thực phẩm Á châu.

Ga Lyon đèn vàng, một cái tên quen thuộc với người thích nghe nhạc và đặc biệt **Paris có gì lạ không em**, thơ Nguyễn Sa do Ngô Thùy Miên phổ nhạc không ai mà không biết.

Anh Gà mời tất cả cùng nghe... lại bài hát này qua tiếng hát Thái Thanh, nhằm mở đầu cho buổi giới thiệu...

Tiếp đến Trưởng Minh Trang đọc bài **Giới Thiệu Paris – Tùy bút mùa Hè** của Trưởng **Trần Anh Tuấn** thuộc Làng Bách Hợp Vùng vịnh San Jose gửi, theo... đề nghị của anh Gà, dùng cho buổi giới thiệu. (bản văn đính kèm)

Tác giả trình bày ngắn gọn những cảm hứng đưa đến việc sáng tác....

Trong **Tùy bút** , bài thơ Paris có gì lạ không em được dịch sang tiếng Pháp và Trưởng Huệ-Sơn Ca, đã giúp “ngâm nga” .

Số sách Tr. Vĩnh Đào mang theo đã được anh chị em ủng hộ, không để Trưởng mang về lại cuốn nào!

TÌNH HÌNH HIỆN NAY CỦA HĐVN TRONG NƯỚC VÀ HĐTU' - HĐVN

Trưởng Vĩnh Đào trình bày việc Pathfinder bên nhà được HĐTG công nhận là Hội viên thứ 170 sau nhiều năm sinh hoạt trong những điều kiện khó khăn. Theo Trưởng, đây là những người có lòng với HĐ mà Trưởng có tiếp xúc, quen biết và kêu gọi chúng ta không nên "...chỉ trích (?)“ ...V.V...

Về HĐTU'/HĐVN thì chỉ vì NTĐ, một nhân viên lãnh lương của BSA, gây bao nhiêu phiền não nhằm triệt hạ HĐTU', muốn tất cả LĐ gốc Việt ghi danh với BSA , tóm thâu vào tay hắn. Thực tế không ngoài việc lo củng cố chỗ làm bởi BSA hiện cũng đã và đang giảm người và BSA cũng đang

“tang gia bối rối”... Trường nhấn mạnh, chúng ta ủng hộ và tin tưởng vào HĐTU’...v.v...

CÙNG CHIA CHO NHAU...

Anh Gà mang “một lô...tặng phẩm HĐ” từ trại họp bạn Thăng Tiến 11 về và cùng chia cho anh chị em... không dự trại được. Dĩ nhiên quà tặng giới hạn nên chỉ được một số nào thôi... Những Huy hiệu trại, kể cả túi mang bên người do trại cung cấp, những tặng vật mà anh chị em tặng cho anh Gà... v.v... được chia lại cho các LĐ.

Huy hiệu HĐTrN của Tr. Lê văn Phước thì giao cho các Làng Bách Hợp. Không khí thật sôi động khác hẳn với khi ngồi nghe giới thiệu tác phẩm của Tr. VĐ trước đó...

Quà tặng sau cùng, anh Gà mời Tr. VĐ trao tặng cho Trưởng Ngọc Anh là “huy hiệu đeo vào cổ” mà Trưởng Lưu vĩnh Thái tặng trong Ngày HĐ/VN, tổ chức mỗi năm tại San Jose.

NGÀY VUI QUUA MAU, nghi thức tan trại đơn giản và anh chị em dự trại bịn rịn, lưu luyến mãi không thôi...

Hẹn nhau trại Bách Hợp 26 và hy vọng sẽ gặp lại đầy đủ tất cả, Phụ huynh thân hữu, HĐTrN cùng 3 LĐ, Sào Nam - Hùng Vương - Hoa Lư, nhất là giọng cười của Tr. Minh Hùng mà trong BH 25 bị thiếu!

BTC
29.04.2019

Bedeutung & Erklärung
 von:
 * Hướng Đạo sinh sắp sẵn
 - junge Pfadfinder berei
 => immer auf alles vorbereitet sein
 * Sói con gắng sức
 - Wölflinge „anstrengen“
 => etwas mit aller Kraft versuche

Wie wir eingeteilt sind

Au (Wölflinge)

- Alter: 7-10 Jahre
- sein bestes geben
- Fellfarbe eines Wölfs

Thiếu (Jungpfadfinder)

- Alter: 11 - 16/17 J.
- immer bereit sein
- Weiterentwicklung fördern
- Tiername

Thanh

- Alter: ab 16/17 J.
- Neue Sachen entdecken
- Verstorbene vietnamesische Berühmtheiten

Pfadfinder - Bewegung

von Vincent und Glenn

- Entstehung:

- Baden-Powell
  - Buch „Kundschafter“ (1895)
  - ↳ Konzept-Entwicklung
  - ↳ Jugend-erziehung
  - 1907 erstes Pfadfi.-Camp
  - 22 Jungen
  - ↳ Arm bis Reich
  - Einheitliche Uniformen
  - ↳ Soziale Unterschiede verdecken
- Buch „Scouting for Boys“
  - ↳ Überarbeitung „Kundschafter“
- ⇒ Neue Pfadfinder-Gruppierungen

Ziele:

- Förderung der Entwicklung junger Menschen
  - ↳ Verantwortung übernehmen
- Nach Baden-Powell:
  - ehrlich
  - freundlich
  - hilfsbereit
  - Umwelt schützen

Hội Hướng đạo Việt Nam vietnamesische Bewegung:

- 1. Pfadfinderbewegung 1920er für Franzosen und Reiche
- 1930 = Gründung Hưởng đạo durch Trần Văn Khắc
- Niederlage Südvietnam
  - verboten
- Inzwischen weltweit existierend, auch wieder in Vietnam

Bedeutung der 10 Pfadfinderregeln?

10 điều luật:

1. Hướng đạo sinh trong danh dự
2. --- " --- trung tín
3. --- " --- giúp ích
4. --- " --- làm bạn của mọi người
5. --- " --- lễ độ và hào hiệp
6. --- " --- tôn trọng thiên nhiên
7. --- " --- trong kỷ luật
8. --- " --- vui tươi
9. --- " --- cần kiệm và liêm khiết
10. --- " --- trong sạch trong tư tưởng, lời nói, việc làm

Ý nghĩa của huy hiệu Hướng Đạo

hai huy hiệu

màu tím
· quốc tế

(grün)
màu xanh
· của ngành
Thiếu

- hoa huê

Bắt tay với tay trái

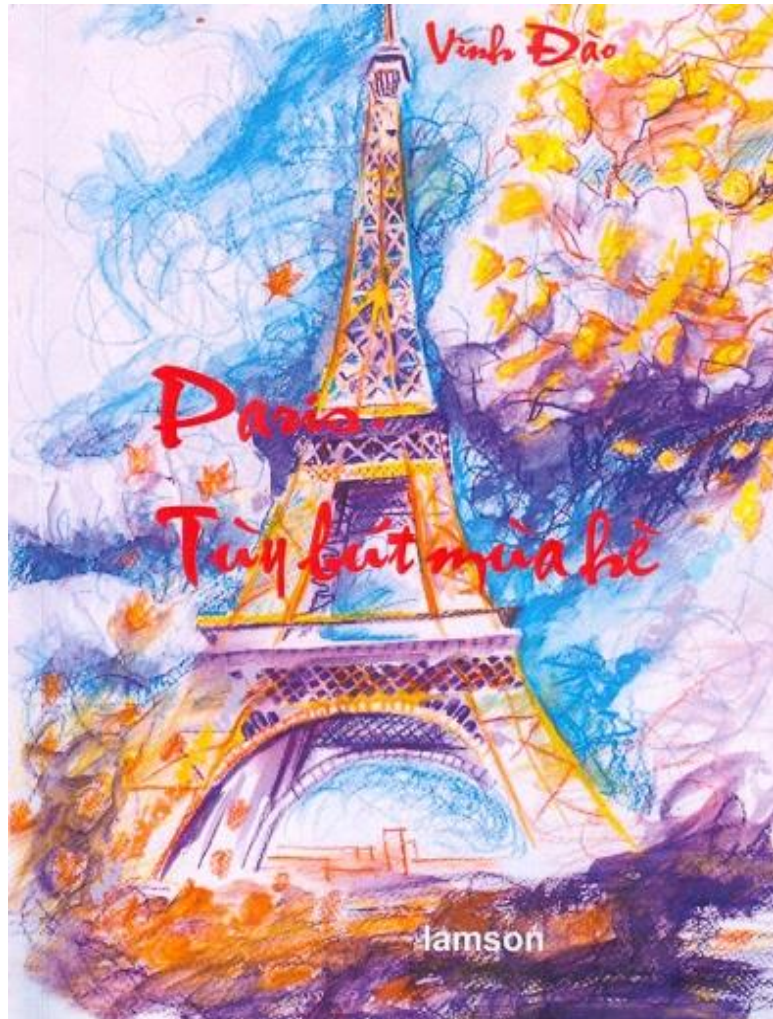
- gấn trái tim
- ngón nhỏ cho cầm chắc

Giới thiệu *Paris Tù Bút Mùa Hè*

TRẦN ANH TUẤN

Tập tùy bút khởi đi từ ý niệm của một người sống hàng ngày trong nhiều năm tại thành phố Paris, rồi một ngày nọ nảy ý đi tìm cái hồn của thành phố ấy.

Vì thế sách có tựa đề *Paris Tù Bút Mùa Hè* là kết quả của ba tháng hè tác giả khám phá Paris. Ông "đi ngược dòng thời gian, tìm trong quá khứ những biến cố đã làm nên lịch sử của thành phố và ảnh hưởng đến tâm lý người dân, lắng nghe những bài ca, tìm cảm xúc từ những bài thơ... để mong bắt gặp một cái gì còn được vùi sâu, chôn kín."(trang 13)

Tập sách tương đối ngắn, 230 trang, nhưng chứa đựng những thông tin, những phân tích, những cảm xúc, và nhất là nhãn quan tinh tế về một thành phố mà người Việt luống tuổi ai ai cũng thấy tuy xa mà thật gần qua những biểu tượng của nó. Nào là tháp Eiffel, tranh La Joconde, đại học Sorbonne, viện bảo tàng Louvre, khu Saint-Germain-des-Prés, sông Seine, nhà thờ Đức Bà, công viên Luxembourg, ga Lyon đèn vàng, cà phê vỉa hè, bánh mì ba-ghét, paté gan ngỗng, vân vân... thực không kể xiết.

Sách là dịp tác giả chia sẻ những trải nghiệm riêng tư trong khoảng thời gian đi tìm cái hồn của một thành phố.

Tuy cá nhân tôi vẫn... dửng dưng vì trong cảnh không có tình, cái tình quê hương bản quán! Nhưng nếu đi Pháp thì chắc chắn sẽ mang theo *Tù Bút* này để tham khảo.

Tôi đọc sách đã nhiều, nhưng thường không sách nào làm tôi theo dõi một mạch cho đến hết, trừ các pho kiếm hiệp của Kim Dung. Lý do là đang đọc thì khựng lại vì một chi tiết sai, một nhận định non sót, một thông tin méo mó, một cách viết tầm phào...

Paris Tuy Bút Mùa Hè của tác giả Vĩnh Đào thì khác. Tôi thích thú theo dõi từng trang sách in.

Sách không khô khan theo kiểu nghiên cứu mà tự nhiên sâu sắc, không dài dòng mà thanh thoát đi vào thông tin cụ thể và chính xác lại phong phú.

Tác giả chứng tỏ kiến thức quảng bác. Chỉ một câu cũng cho thấy tác giả quán xuyên dòng lịch sử thi ca Pháp: "*Beaudelaire... người đã từ bỏ xu hướng lãng mạn và mở những con đường mới cho trường phái tượng trưng, rồi trường phái ấn tượng sau đó, và cho cả nền thi ca hiện đại của thế kỷ 20.*" (trang 62)

Lịch sử các di tích, các thắng cảnh, các đơn vị hành chính, các khu dân cư, dinh thự, đường phố... của thủ đô Paris được trình bày ngắn gọn nhưng đầy đủ bằng một lối văn nhẹ nhàng và dễ hiểu. Riêng sinh hoạt của giới trí thức và thế giới nghệ sĩ bao gồm văn sĩ, thi sĩ, họa sĩ, ca sĩ, tài tử điện ảnh được giới thiệu với nhiều chi tiết mới mẻ khiến kiến thức của độc giả được mở rộng.

Có khi sự diễn tả hóm hỉnh khiến độc giả ai cũng cảm thông và thấy gần gũi với tác giả, như khi ông nhận định có ba cặp vợ chồng an nghỉ trong đền Panthéon, nơi an nghỉ của những vĩ nhân Pháp. Đó là cặp vợ chồng hai nhà bác học Pierre và Marie Curie. Còn cặp Marcelli và Sophie Berthelot thì người vợ "theo chồng," và cặp Simone và Antoine Veil thì người chồng "theo vợ." (trang 47-48). Giá tác giả ghi một cặp xứng đáng cả chồng (Pierre) lẫn vợ (Marie), và hai cặp "ăn theo" thì có lẽ còn... vui hơn nữa.

Những trang tùy bút về nguyên ủy của các danh lam thắng cảnh Paris lý thú có thể kể về tháp Eiffel nơi trang 20-24. Còn câu này nơi trang 166 tôi cho là đặc địa: *Chủ tiệm kem không suy nghĩ như một nhà kinh doanh bình thường, mà hành xử như một người Pháp bình thường.* Tôi quên hết những gì thi sĩ Vũ Hoàng Chương giảng dạy năm Đệ Nhị C trường Chu Văn An, tôi chỉ nhớ được một ý của vị Thầy dạy Việt Văn năm xưa là "*chữ dùng đặc địa*" nên thỉnh thoảng hứng chí thì đem ra sử dụng.

Tùy Bút ghi lại ý kiến của dân Paris về dự án xây cửa vào viện bảo tàng Louvre mà lúc đầu nhiều người chống đối, nhưng đến nay thì công trình ấy, do một kiến trúc sư Mỹ gốc Tàu thiết kế được coi là một công trình nghệ thuật và thành công về kỹ thuật, và kết luận: "Nhưng đã từ lâu những kẻ công kích gay gắt nhất đã im tiếng" (trang 72).

"Công kích gay gắt" thì chưa biết, nhưng tôi là người nhìn vào bức hình toàn cảnh Viện Bảo Tàng nơi trang 69 thì thấy toà kim tự tháp lát kính chỉ như một miếng lego khổng lồ che chắn toà nhà cổ kính cao sang là một sự kết hợp khúc khuỷu. Chắc có dịp thực sự đứng trước toàn bộ kiến trúc này thì nhận thức sẽ thay đổi chẳng?!

Đến chuyện "Những cột trụ Buren" cũng gây tranh cãi gay gắt thì tôi hoàn toàn đồng ý là những hàng cột trụ quá đẹp, khi thấy hình ảnh nơi trang 92. Đó thật là một công trình nghệ thuật hiện đại đầy sáng tạo, ghép vào khung cảnh cổ kính một cách hài hòa, thay thế cho một bãi đậu xe.

Chi tiết tôi muốn chia sẻ với tác giả là về trống đồng Đông Sơn. Trước hết, thuật ngữ "Trống đồng Đông Sơn" ngày nay chỉ tất cả các loại trống đồng được phát hiện ở Việt Nam đã đành, mà còn gồm cả những trống cùng loại phát hiện ở phía nam nước Tàu và các nước Cam Bốt, Thái Lan, Mã Lai, Nam Dương. Nơi trang 127, tác giả giới thiệu trống đồng Sông Đà tại Viện Bảo Tàng Guimet và cho biết đó là một trong ba trống đồng có kích thước đường kính lớn nhất trong cổ vật loại này.

Sự thực ngoài ba trống tác giả đề cập là Ngọc Lũ (79cm, VBT Lịch Sử Việt Nam), Hoàng Hạ (79 cm, VBT Lịch Sử Việt Nam) và Sông Đà (78 cm, VBT Guimet) còn có tới bốn trống đồng có kích thước lớn hơn chúng.

Đó là trống Đông Hiếu (90 cm, Sở Văn Hoá Nghệ Tĩnh), Hữu Chung (82 cm, Sở Văn Hoá Hải Hưng), Phú Phương II (78.9 cm, Sở Văn Hoá Hà Sơn Bình), và Yên Bồng I (78 cm, Sở Văn Hoá Hà Sơn Bình).

Trong tất cả bảy trống lớn đường kính 78-90cm đó, chỉ có ba trống nguyên vẹn là Ngọc Lũ, Sông Đà và Hữu Chung. Trống Hoàng Hạ còn nguyên nhưng bị long mặt. Trống Phú Phương II bị vỡ thân. Trống Đông Hiếu và Yên Bồng I chỉ còn mặt trống.

Phần hào hứng trong đoạn tác giả trình bày về Viện Bảo Tàng Guimet là cuộc nói chuyện của tác giả với một nhân viên gốc Việt là Loan de Fontbrune. Qua câu chuyện, tôi biết thêm địa chỉ của Viện Bảo Tàng Cernuschi nơi cũng có trống đồng Đông Sơn và Viện Bảo Tàng gốm sứ Sèvres. Nhưng không biết có viện bảo tàng gốm sứ Limoges từng xuất xưởng đồ sứ ký kiểu cho các vua Khải Định và Bảo Đại không?

Tên gọi một ngôi chùa nổi tiếng ở Việt Nam mà lâu nay tôi thấy nhiều người sử dụng cũng được tác giả nhắc tới để diễn tả ý vắng lặng của Paris trong những tháng mùa hè, "...vắng như chùa Bà Đanh..." (trang 162). Có ai giải thích cho tôi nghĩa lý của cái tên Đanh không? Đanh là gì? Sao gọi là chùa Bà Đanh? Hay thiên

hạ gọi chệch chữ BANH ra ĐANH để tránh sự thô tục? Đúng vậy, theo tôi biết, tên chùa là chùa Bà Banh, vì tượng nữ thần thờ trong chùa đứng ở vị thế banh hai chân ra. Ai có về Việt Nam, xin cứ đến thăm chùa sẽ rõ hư thực.

Vì thắm nhuần hai nền văn hoá, làm chủ hai ngôn ngữ, và nắm vững tinh thần của hai cách diễn tả, tác giả đã không nệ nghĩa đen của câu chữ mà chuyển dịch một cách tài tình, tức là lột tả được chủ ý của nguyên tác Pháp ngữ sang thành cảm nhận của độc giả Việt. Chẳng hạn như chữ "Mal" trong tập thơ *Les Fleurs du Mal* của Beaudelaire ra "Tội lỗi." Hay chữ "Tableaux" trong *Tableaux parisiens* cũng trong tập thơ ra "Quang cảnh" thì thật tuyệt. Hay chữ "also" trong tác phẩm *The Sun also Rise* của Ernest Hemingway ra "vẫn." Hay chữ "That summer" trong tác phẩm *The Summer in Paris* của Morley Callaghan ra "Mùa hè năm ấy."

Nhưng tôi ngạc nhiên khi tác giả dịch "A Moveable Feast" của Ernest Hemingway rõ là "Lễ Hội Luân Chuyển," sang thành "Lễ Hội Thường Xuyên" nơi trang 17? Còn "École Normale Supérieure" chuyển thành "Trường Sư Phạm Cao Cấp" là dịch theo từng chữ một mất rồi. Sao không căn cứ vào mục tiêu của nhà trường là huấn luyện sinh viên thành giáo sư trung học để dịch một cách đơn giản mà chính xác qua Việt ngữ là "Trường Đại Học Sư Phạm?" (trang 109, 188, 193).

Danh sách sinh viên tốt nghiệp École Normale Supérieure cũng lạ. Tác giả cho biết Phạm Duy Khiêm tốt nghiệp năm 1935, rồi mãi đến năm 1994 mới có người thứ hai tốt nghiệp là Tôn Thất Thanh Vân. Thế thì Phạm Huy Thông năm 1942, Nguyễn Thế Anh năm 1963... thì sao? Dù căn cứ cách nào chẳng nữa, diễn tả sự kiện chỉ có hai người Việt tốt nghiệp École Normale Supérieure cũng gây hiểu lầm, nhất là gs. Tôn Thất Thanh Vân, tức người thứ hai theo tác giả, ra đời tại Paris.

Sách có nhiều hình ảnh minh hoạ cũng là một điều tốt, tuy thiếu chú thích và ảnh quá nhỏ. Vài hình ảnh độc đáo mà có lẽ vì tác giả có mặt đúng lúc nên ghi được khoảnh khắc khi sự kiện xảy ra. Như cảnh hai thanh niên người Algerie và Tây Ban Nha cùng sử dụng cây đàn piano đặt tại ga Austerlitz tạo thành một cuộc hòa nhạc ngẫu nhiên rất hy hữu, xóa bỏ biên cương và vượt mọi khác biệt giữa người với người tạo nên niềm hạnh phúc tình cờ mà tuyệt đỉnh cho tất cả những ai có mặt buổi ấy.

Ảnh tháp Eiffel nơi trang 24 có lẽ là bức ảnh mỹ thuật nhất trong số những bức ảnh minh họa cho tập *Tùy Bút*.

Nụ hôn toà đô sảnh nơi trang 111-114 là câu chuyện lý thú được tác giả chia sẻ rất cụ thể và chi tiết, kể cả chuyện nhận vợ, chuyện ra toà án, cùng cuộc đấu

giá hào hứng năm 2005. Giá 185,000 Euro ngất ngưỡng cho bức hình đen trắng ấy không phải là chuyện bất thường trong thế giới đấu giá. Kinh nghiệm đấu giá cả bán lẫn mua của tôi trong hơn một phần tư thế kỷ cho biết khi người ta có tiền mà thích món nào, thì họ sẵn sàng bỏ ra bất cứ giá nào để thủ thắng, nhất là khi có người cùng đấu. Trường hợp này lại thêm tâm lý tự ái cá nhân, thành ra chỉ có công ty đấu giá ở giữa hưởng lợi, tiền hoa hồng ở Mỹ thường là 46% của giá kết cuộc (23% bên mua phải trả và 23% bên bán phải trả).

Bánh mì ba-ghét thì người Việt nào cũng ăn hàng ngày, ít nhất là rất quen thuộc trong ẩm thực của chúng ta. Nhưng *Tùy Bút* chia sẻ những cuộc thi chọn bánh mì ba-ghét ngon cấp thành phố Paris và cấp quốc gia Pháp thì thật đặc biệt và mới mẻ mà quán quân cấp thành phố năm 2017 là một anh thợ gốc Bắc Phi và quán quân cấp quốc gia năm 2017 là một cô thợ gốc Nhật, chứ không phải một anh "Tây mũi lõ" nào.

Tôi quá ngạc nhiên khi một vở kịch, vở *La cantatrice chauve* được trình diễn liên tục từ ngày 16.2.1957 đến nay, tức là hơn 60 năm rồi mà vẫn còn tiếp tục. Và tôi không thể hiểu được cái hay rắc rối của nội dung vở kịch mà tác giả trình bày nơi trang 220-223. Tôi có cảm giác như thuyết Hiện Sinh của Jean-Paul Sartre: chưa đọc hay không hiểu, nhưng ai ai cũng ca tụng cho hợp với cái vỏ trí thức.

Tôi cảm thấy gần gũi với tác giả tập *Tùy Bút* khi ông chia sẻ thừa thiếu thời, từ hồi lớp năm tiểu học đã hàng ngày theo dõi truyện tranh *Ba Chàng Ngự Lâm Pháo Thủ* trên nhật báo Sài Gòn, và *Tam Quốc Chí* với hồi ức về chuyện kết nghĩa vườn đào, chiến công của Quan Công Trương Phi và Triệu Tử Long, và cái chết của Khổng Minh.

Còn tôi bắt đầu đọc sách năm lớp nhì tiểu học. Sách tôi đọc đầu tiên là bộ *Tam Quốc Chí* do Tín Đức Thư Xã (?) xuất bản ở Sài Gòn. Bộ sách gồm nhiều tập, tôi còn nhớ hai hình bìa. Một là *Tam Cố Thảo Lư* diễn tả cảnh Lưu Bị ba lần tìm đến lều cỏ của Khổng Minh để chiêu hiền. Chi tiết Khổng Minh phân tích thế chia ba thiên hạ khiến tôi khi ấy thắc mắc lý do gì mà một người nơi thôn dã lại rành chuyện thiên hạ đại sự, và tự kết luận vì Khổng Minh đọc sách. Đó là lý do người ta cần đọc sách để cái gì cũng biết, như gương Khổng Minh ngày xưa. Cái bìa thứ hai có hình vẽ với chú thích: "Tử Gia Cát năng tẩu sanh Trọng Đạt," nghĩa là ông Gia Cát chết mà vẫn có thể xua đuổi ông Trọng Đạt còn sống, tức là nói đến cái tài tình của quân sư Khổng Minh thời Tam Quốc.

Tác giả và độc giả có khi cảm thông nhau là vậy. Cái khác biệt là tôi không mặn mà với văn chương thơ phú. Nhưng ngạc nhiên chuyện tác giả rành rẽ những giai

thoại tình cảm của Nguyễn Công Trứ và so sánh họ Nguyễn với thi sĩ Pháp mà tương công họ Nguyễn vượt trội, khiến độc giả ai cũng lên tinh thần.

Thật ra, *Tùy Bút* chan chứa thơ tình. Nào là thơ Gérard de Nerval, Apollinaire, Beaudelaire, Lamartine về phía Pháp. Rồi thơ Cung Trầm Tưởng, Nguyên Sa, chưa kể thơ của chính tác giả về phía Việt. Lại có cả thơ Lý Bạch, Thôi Hộ phía Tàu.

Câu văn chót hết của cả tập *Tùy Bút* 230 trang về Paris nguyên văn thế này, chẳng liên hệ gì đến cái hồn của một thành phố mà ướm đắm tình cảm của một khách đa tình: *Anh tưởng như đã chờ đợi em từ một ngàn năm trước, và còn được một ngàn năm nữa để yêu em.*

Có một thi sĩ mà tác giả không nhắc tới, đó là Chu Mạnh Trinh với câu thơ bênh vực nàng Kiều của Nguyễn Du:

*Ta cũng nòi tình
Thương người đồng điệu...*

Và một giai thoại nữa, là tiến sĩ họ Chu có lần nhẩy qua hàng rào để đi cô đầu. Nay qua cung cách diễn tả trong *Tùy Bút*, tôi tin tác giả cũng thuộc... nòi tình thứ thiệt!

Thường thì những ai xuất thân trường Pháp hay trường Mỹ thì yếu kém về văn hoá và ngôn ngữ Việt. Họ giỏi tiếng Pháp và tiếng Mỹ hơn tiếng Việt.

Tại Việt Nam trước năm 1975 ngay trong gia đình vợ chồng con cái còn nói tiếng Pháp với nhau. Sang đến Mỹ, tôi có hẳn một hồ sơ về những trường hợp mất gốc về văn hoá và ngôn ngữ của người Việt. Ai muốn biết thêm chi tiết, xin xem "Một Trường Hợp Mất Gốc" đã chuyển lên <http://www.nhatbaovanhoa.com> ngày 2.4.2017.

Nhưng tác giả Vĩnh Đào là một biệt lệ.

Tại sao vậy? Theo tôi, đó là do ảnh hưởng tốt đẹp của phong trào Hướng Đạo Việt Nam trên cá nhân một con người.

Tác giả Vĩnh Đào tuy xuất thân trường Pháp từ nhỏ (?) nhưng cũng sinh hoạt Hướng Đạo từ nhỏ. Rất ít người như tác giả. Là theo đuổi việc học đến nơi đến chốn, tốt nghiệp Tiến Sĩ Văn Học Pháp tại Viện Đại Học Paris IV-Sorbonne. Là theo đuổi Hướng Đạo đến nơi đến chốn, từng đắc cử Chủ Tịch Hội Đồng Trung Ương/Hướng Đạo Việt Nam tại hải ngoại.

Trong hoàn cảnh đó, tác giả Vĩnh Đào tiêm nhiễm văn hoá Việt và Pháp đã đành, mà còn tiêm nhiễm cả tinh thần trong sáng và kiến thức sâu sắc vốn có của

những phần tử Hướng Đạo trong xã hội Việt, dù trong nước hay hiện nay tại hải ngoại.

So với mục tiêu của tác giả đi tìm cái hồn sâu thẳm của thủ đô Paris nơi tác giả sinh sống rất lâu mà vẫn thấy cái vỏ hào nhoáng, tôi mừng tượng mỗi con đường, mỗi góc phố, mỗi dinh thự, mỗi công viên, mỗi quán ăn, và mỗi quán cà phê ở Paris... qua sự diễn tả của chính tác giả, gì gì cũng thấm đượm hàng chuỗi sự kiện trong nhiều thế kỷ.

Paris là thế, khác với Hà Nội. Chỉ duy nhất một lần khi ngồi trên sân thượng của Nhà Hàng Cá Mập nhìn xuống Hồ Gươm năm 2011, tôi mới thấy lại Hà Nội của tôi. Ngoài ra, hết rồi, không còn gì!

TRẦN ANH TUẤN

15.4.2019